

INTERNE GENEESKUNDE

DIABETES EN RÖNTGEN- ONDERZOEK VAN DE DARM

Inleiding

Binnenkort heeft u een röntgenonderzoek van de dunne of dikke darm. Voor dit onderzoek is het nodig dat u nuchter bent, dus dat u een tijd van tevoren niet eet en niet drinkt. Dit heeft gevolgen voor de bloedsuikerspiegel. Bij de behandeling van uw diabetes moet u daar rekening mee houden.

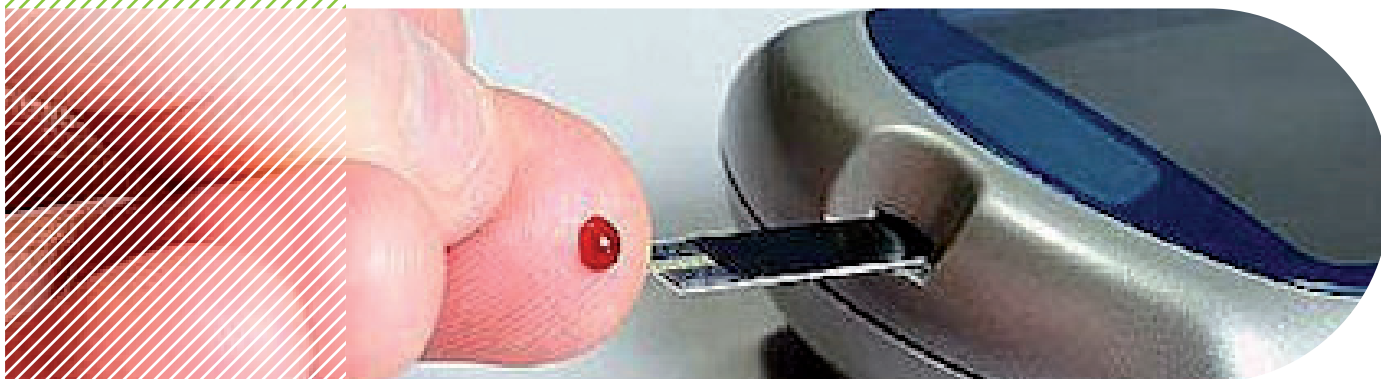
Welke voorbereidingen u moet treffen, hangt af van de diabetesbehandeling die u krijgt. Deze folder is ingedeeld in vier versies:

1. Insuline: voor mensen die twee of drie maal daags Novomix of andere mixinsuline spuiten
2. Insuline: voor mensen die één of vier maal daags insuline spuiten
3. Tabletten: voor mensen die orale anti-diabetica gebruiken
4. GLP1-analoog: voor mensen die een GLP1-analoog gebruiken, zoals Byetta, Victoza of Bydureon

Leest u alleen de versie die voor u van toepassing is!

Heeft u vragen?

Als u na het lezen van deze brochure nog vragen heeft, neemt u dan contact op met uw behandelend arts of uw diabetesverpleegkundige. De diabetesverpleegkundige is bereikbaar via het secretariaat: (073) 553 30 81, op maandag tot en met vrijdag van 08.30 - 17.00 uur.

Deze informatie voor patienten is met de grootste zorg samengesteld. Het betreft algemene informatie. Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend.

© Jeroen Bosch Ziekenhuis 2011 www.jeroenboschziekenhuis.nl

(INT-159, uitgave december 2014)

1. Versie insuline: twee of drie maal daags Novomix of andere mix-insulines

1.1 De dag vóór het onderzoek

- Als u normaal gesproken Metformine slikt, stopt u vanaf vandaag met de Metforminetabletten.
- 's Morgens gebruikt u een normaal ontbijt.
- U spuit 50% (de helft) van de hoeveelheid Novomix (of andere mixinsulines) die u normaal gebruikt.
- Na het ontbijt mag u niet meer eten. U mag alleen de toegestane hoeveelheid drinken nemen volgens instructie.
- U volgt de instructies die u heeft gekregen ter voorbereiding op het onderzoek (Klean Prep volgens gebruiksaanwijzing).
- Gedurende de dag controleert u regelmatig uw bloedsuikers. Afhankelijk van de bloedsuikerwaarden kan het nodig zijn ranja, heldere appelsap of thee met suiker te nemen, maar géén koolzuurhoudende dranken. Daarnaast mag u bouillon drinken.
- Op het tijdstip van de avondmaaltijd spuit u 50% (de helft) van de hoeveelheid Novomix of andere mixinsuline die u normaal gebruikt.
- Na twaalf uur 's nachts (24.00 uur) moet u nuchter blijven. Dat betekent dat u niets meer eet of drinkt.

In schema: de dag vóór het onderzoek

Mixinsuline	Voor het ontbijt:	50% van de dosering
Mixinsuline	Tijdstip van de lunch (u neemt geen lunch!):	50% van de dosering <i>(geldt alleen voor patiënten die drie maal daags novomix spuiten)</i>
Mixinsuline	Tijdstip van het avondeten (u neemt geen avondeten!):	50% van de dosering
Metformine	De gehele dag:	niet innemen

1.2 De dag van het onderzoek

Zorg ervoor dat uw onderzoek vóór 12.00 uur gepland wordt. U kunt dan zo snel mogelijk uw gewone maaltijden hervatten, en uw gewone insulineschema.

Vooraf

- U blijft nuchter (niet eten en drinken).
- U spuit géén insuline.
- U gebruikt geen Metformine.

In schema: de dag van het onderzoek, vooraf

Mixinsuline	Onderzoek vóór 12 uur (u bent nuchter vanaf 24.00 uur):	geen insuline spuiten!
Metformine	Vóór het onderzoek:	niet innemen

Na het onderzoek

- Na het onderzoek spuit u bij de eerste maaltijd die u neemt 50% (de helft) van de dosering die u normaal 's ochtends gebruikt.
- Hierna hervat u uw gewone insulineschema.
- Bij de eerstvolgende maaltijd begint u weer met de Metformine.

In schema: na het onderzoek

Mixinsuline	Eerste maaltijd na het onderzoek:	50% (de helft) van de gebruikelijke ochtend- dosering
Mixinsuline	Daaropvolgende maal- tijden:	gewone insulineschema hervatten
Metformine	Eerste maaltijd na het onderzoek:	weer beginnen

2. Versie insuline: één of vier maal daags spuiten

2.1 De dag vóór het onderzoek

- U stopt vanaf vandaag met de Metforminetabletten.
- 's Morgens gebruikt u een normaal ontbijt.
- Bij het ontbijt spuit u de normale hoeveelheid kortwerkende insuline.
- Na het ontbijt mag u niet meer eten. U hoeft de rest van de dag dus ook geen kortwerkende insuline meer te spuiten.
- U volgt de instructies die u heeft gekregen ter voorbereiding op het onderzoek (Klean Prep volgens gebruiksaanwijzing)
- U mag de toegestane hoeveelheid drinken nemen volgens instructie.
- Gedurende de dag controleert u regelmatig uw bloedsuikers. Afhankelijk van de bloedsuikerwaarden kan het nodig zijn ranja, heldere appelsap of thee met suiker te nemen, maar geen koolzuurhoudende dranken. Daarnaast mag u bouillon drinken.
- Voor het slapen gaan spuit u 75% (drievierde deel) van de langwerkende insuline die u normaal gebruikt.
- Na twaalf uur 's nachts (24.00 uur) moet u nuchter blijven. Dat betekent dat u niets meer eet of drinkt.

In schema: de dag vóór het onderzoek

Kortwerkende insuline	Voor (normaal) ontbijt:	normale hoeveelheid insuline
Kortwerkende insuline	Tijdstip van de lunch (u neemt geen lunch):	geen kortwerkende insuline*
Kortwerkende insuline	Tijdstip van het avondeten (u neemt geen avondeten):	geen kortwerkende insuline*
Metformine	De gehele dag:	niet innemen

* Uitzonderingen in overleg met de internist of met de diabetesverpleegkundige.

Langwerkende insuline	Op het tijdstip waarop u normaal de langwerkende insuline spuit:	75% van de dosering
-----------------------	--	---------------------

2.2 De dag van het onderzoek

Zorg ervoor dat uw onderzoek vóór 12.00 uur gepland wordt. U kunt dan zo snel mogelijk uw gewone maaltijden hervatten, en uw gewone insulineschema.

Vooraf

- U blijft nuchter (niets eten en drinken).
- U spuit geen kortwerkende insuline.
- U gebruikt geen Metformine.

In schema: de dag van het onderzoek, vooraf

Alle soorten insuline	Onderzoek vóór 12 uur (u bent nuchter vanaf 24.00 uur):	geen insuline spuiten!
Metformine	Vóór het onderzoek:	niet innemen

Na het onderzoek

- Na het onderzoek spuit u bij de eerste maaltijd die u neemt de gebruikelijke dosering kortwerkende insuline.
- De langwerkende insuline spuit u op het normale tijdstip, in de gebruikelijke dosering.
- Hierna hervat u uw gewone insulineschema.
- Bij de eerstvolgende maaltijd begint u weer met de Metformine.

In schema: na het onderzoek

Kort/snelwerkende insuline	Eerste maaltijd na onderzoek:	gebruikelijke dosering
Metformine	Eerste maaltijd na onderzoek:	weer beginnen
Langwerkende insuline	Op normale tijdstip:	gebruikelijke dosering spuiten

3. Versie tabletten (orale anti-diabetica)

3.1 De dag voor het onderzoek

- Als u Metformine slikt, stopt u met de Metforminetabletten.
- 's Morgens gebruikt u een normaal ontbijt.
- U neemt uw normale dosis tabletten.
- Na het ontbijt mag u niet meer eten. U mag alleen de toegestane hoeveelheid drinken nemen volgens instructie.
- U volgt de instructies die u heeft gekregen ter voorbereiding op het onderzoek (Klean Prep volgens gebruiksaanwijzing).
- U neemt de rest van de dag géén orale anti-diabetica.
- Gedurende de dag controleert u regelmatig uw bloedsuikers. Afhankelijk van de bloedsuikerwaarden kan het nodig zijn om ranja, heldere appelsap of thee met suiker te nemen, maar géén koolzuurhoudende dranken. Daarnaast mag u bouillon drinken.
- Na twaalf uur 's nachts (24.00 uur) moet u nuchter blijven. Dat betekent dat u niets meer eet of drinkt.

In schema: de dag vóór het onderzoek

Tabletten (orale anti-diabetica)	Voor het ontbijt:	innemen (normale dosis)
Tabletten (orale anti-diabetica)	Tijdstip van de lunch: (u neemt geen lunch)	niet innemen
Tabletten (orale anti-diabetica)	Tijdstip van het avondeten: (u neemt geen avondeten)	niet innemen
Metformine	De gehele dag:	niet innemen

3.2 De dag van het onderzoek

Zorg ervoor dat uw onderzoek vóór 12.00 uur gepland wordt. U kunt dan zo snel mogelijk uw gewone maaltijden hervatten, en uw gewone medicatieschema.

Vooraf

- U blijft nuchter (vanaf 24.00 uur niets eten en drinken).
- U gebruikt geen orale anti-diabetica.
- U gebruikt geen Metformine.

In schema: de dag van het onderzoek, vooraf

Tabletten (orale anti-diabetica)	Onderzoek vóór 12 uur (u bent nuchter vanaf 24.00 uur):	niet innemen
Metformine	Vóór het onderzoek:	niet innemen

Na het onderzoek

- Na het onderzoek, neemt u bij de eerste maaltijd weer uw gebruikelijke medicatie.
- U neemt dan ook de Metforminetabletten weer in.

In schema: na het onderzoek

Tabletten (orale anti-diabetica)	Eerste maaltijd na het onderzoek:	normaal innemen
Metformine	Eerste maaltijd na het onderzoek:	normaal innemen

4. Versie GLP1-analoog: Byetta, Victoza, Bydureon

4.1 De dag voor het onderzoek

- Als u Metformine slikt, stopt u met de Metforminetabletten.
- 's Morgens gebruikt u een normaal ontbijt.
- U spuit uw normale dosis Byetta, Victoza of Bydureon.
- Na het ontbijt mag u niet meer eten. U mag alleen de toegestane hoeveelheid drinken nemen volgens instructie.
- U volgt de instructies die u heeft gekregen ter voorbereiding op het onderzoek (Klean Prep volgens gebruiksaanwijzing).
- Gedurende de dag controleert u regelmatig uw bloedsuikers. Afhankelijk van de bloedsuikerwaarden kan het nodig zijn ranja, heldere appelsap of thee met suiker te nemen, maar géén koolzuurhoudende dranken. Daarnaast mag u bouillon drinken.
- Na twaalf uur 's nachts (24.00 uur) moet u nuchter blijven. Dat betekent dat u niets meer eet of drinkt.

In schema: de dag vóór het onderzoek

Tabletten (orale anti-diabetica)	Voor het ontbijt:	wel innemen
Tabletten (orale anti-diabetica)	Tijdstip van de lunch (u neemt geen lunch)	niet innemen
Tabletten (orale anti-diabetica)	Tijdstip van het avondeten (u neemt geen avondeten)	niet innemen
Metformine	De gehele dag:	niet innemen
Byetta, Victoza, Bydureon	De gehele dag:	normale dosis spuiten

4.2 De dag van het onderzoek

Zorg ervoor dat uw onderzoek vóór 12.00 uur gepland wordt. U kunt dan zo snel mogelijk uw gewone maaltijden hervatten, en uw gewone medicatieschema.

Vooraf

- U blijft nuchter (vanaf 24.00 uur niets eten en drinken).
- U gebruikt geen orale anti-diabetica.
- U gebruikt geen Metformine.
- U spuit de normale dosis Byetta, Victoza, Bydureon

In schema: de dag van het onderzoek, vooraf

Tabletten (orale anti-diabetica)	Onderzoek voor 12 uur (u bent nuchter vanaf 24.00 uur):	niet innemen
Metformine	Voor het onderzoek:	niet innemen
Byetta, Victoza, Bydureon	Voor het onderzoek:	normale dosis spuiten

Na het onderzoek

- Na het onderzoek, neemt u bij de eerste maaltijd weer uw gebruikelijke medicatie.
- U neemt dan ook de Metformine weer in.

In schema: na het onderzoek

Tabletten (orale anti-diabetica)	Eerste maaltijd na het onderzoek:	normaal innemen
Metformine	Eerste maaltijd na het onderzoek:	normaal innemen
Byetta, Victoza, Bydureon	Eerste maaltijd na het onderzoek:	normale dosis spuiten